

Διαδικασία προηγούμενης γνωστοποίησης συγκέντρωσης επιχειρήσεων σύμφωνα με τα άρθρα 5 -10 του νόμου 3959/2011.

1. Εισαγωγικά¹

Ο νόμος 3959/2011 περί προστασίας του ελεύθερου ανταγωνισμού αντικατέστησε τον ισχύσαντα νόμο 703/1977 και με τις διατάξεις των άρθρων 5-10 ρυθμίζει τον έλεγχο των συγκεντρώσεων των επιχειρήσεων.

Ενώ ο νόμος 703/1977 προέβλεπε γνωστοποίηση συγκέντρωσης μεταγενέστερη από την πραγματοποίησή της για μικρής σημασίας συγκεντρώσεις, ο νόμος 3959/2011 προβλέπει μόνο την προηγούμενη γνωστοποίηση της σκοπούμενης συγκέντρωσης, εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις της παραγράφου 1 του άρθρου 6. Καθιερώνεται, λοιπόν, σύστημα προληπτικού έλεγχου από την Επιτροπή Ανταγωνισμού των συγκεντρώσεων επιχειρήσεων προκειμένου να διασφαλίζεται ότι η σκοπούμενη συγκέντρωση είναι συμβατή με τις απαιτήσεις λειτουργίας του ανταγωνισμού στις αγορές τις οποίες αφορά.

Τα μέρη που συμμετέχουν στη συγκέντρωση υποχρεούνται να προβούν στην εν λόγω γνωστοποίηση εντός τριάντα (30) ημερολογιακών ημερών από τις πράξεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του άρθρου 6 και στις οποίες θα γίνει αναφορά στον κατωτέρω πίνακα.

Στο άρθρο 8 του νόμου 3959/2011 περιγράφεται η διαδικασία που ακολουθεί η Επιτροπή Ανταγωνισμού για την άσκηση του προληπτικού ελέγχου των συγκεντρώσεων επιχειρήσεων. Η εν λόγω διαδικασία προβλέπει δύο φάσεις εξέτασης των γνωστοποιήσεων από την Επιτροπή Ανταγωνισμού, ανάλογα με το αν η σκοπούμενη συγκέντρωση προκαλεί ή όχι αμφιβολίες για το κατά πόσο μπορεί να περιορίσει σημαντικά τον ανταγωνισμό στην αγορά στην οποία αφορά.

Στο ίδιο άρθρο προβλέπεται η δυνατότητα των επιχειρήσεων που συμμετέχουν στην συγκέντρωση να προβούν από κοινού, κατά τη διάρκεια της δεύτερης φάσης εξέτασης της υποβληθείσας γνωστοποίησης, της διαδικασίας πλήρους διερεύνησης από την Επιτροπή Ανταγωνισμού, σε τροποποιήσεις της γνωστοποίησης ή να αναλάβουν δεσμεύσεις, έτσι ώστε η συγκέντρωση να μην προκαλεί σοβαρές αμφιβολίες για τον περιορισμό του ανταγωνισμού.

Τέλος, στο σημείο αυτό πρέπει να σημειωθεί ότι απαγορεύεται η πραγματοποίηση της συγκέντρωσης μέχρι την έκδοση μιας από τις αποφάσεις που προβλέπονται στις παραγράφους 2, 3 και 6 του άρθρου 8².

2. Συγκέντρωση επιχειρήσεων

Σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 5 του νόμου 3959/2011 συγκέντρωση θεωρείται ότι υπάρχει όταν προκύπτει μόνιμη μεταβολή του ελέγχου³ από: α. τη συγκώνευση με οποιονδήποτε τρόπο δύο ή περισσότερων προηγουμένως ανεξάρτητων επιχειρήσεων ή τμημάτων επιχειρήσεων, ή β. την απόκτηση από ένα ή περισσότερα πρόσωπα που ελέγχουν ήδη τουλάχιστον μια επιχείρηση ή από μία ή περισσότερες επιχειρήσεις, άμεσα ή έμμεσα του ελέγχου του συνόλου ή τμημάτων μιας ή περισσότερων άλλων επιχειρήσεων με σύμβαση, με την αγορά τίτλων ή στοιχείων του ενεργητικού ή άλλον τρόπο.

Έλεγχος σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 5 του νόμου 3959/2011 είναι η δυνατότητα καθοριστικής επίδρασης στη δραστηριότητα μιας επιχείρησης που απορρέει κυρίως: α. από δικαιώματα κυριότητας ή επικαρπίας επί του συνόλου ή μέρους των περιουσιακών στοιχείων μιας επιχείρησης και β. από δικαιώματα ή συμβάσεις που παρέχουν δυνατότητα καθοριστικής επίδρασης στη σύνθεση, στις συσκέψεις ή στις αποφάσεις των οργάνων μιας επιχείρησης.

Συγκέντρωση αποτελεί και η δημιουργία κοινής επιχείρησης που εκπληρώνει μόνιμα όλες τις λειτουργίες μιας αυτόνομης οικονομικής ενότητας, όπως επίσης η απόσχιση ή απόσπαση κλάδου ή κλάδων επιχειρήσεων. Αντίθετα, δεν εμπίπτουν στις ως άνω διατάξεις συγκεντρώσεις που πραγματοποιούνται μεταξύ μελών-επιχειρήσεων ενός ομίλου.

3. Προηγούμενη γνωστοποίηση συγκέντρωσης επιχειρήσεων

Σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 6 του νόμου 3959/2011 προηγούμενη γνωστοποίηση συγκέντρωσης υποβάλλεται ενώπιον της Επιτροπής Ανταγωνισμού, εφόσον ο συνολικός κύκλος εργασιών όλων των επιχειρήσεων που συμμετέχουν ανέρχεται τουλάχιστον σε εκατόν πενήντα εκατομμύρια Ευρώ (€150.000.000) και δύο τουλάχιστον από τις συμμετέχουσες επιχειρήσεις πραγματοποιούν καθεμία χωριστά στην ελληνική αγορά συνολικό κύκλο εργασιών άνω των δεκαπέντε εκατομμυρίων Ευρώ (€ 15.000.000). Ο τρόπος υπολογισμού του κύκλου εργασιών των συμμετεχουσών στην συγκέντρωση επιχειρήσεων προβλέπεται στο άρθρο 10 του νέου νόμου.

Υποχρέωση γνωστοποίησης έχουν⁴:

α. από κοινού οι επιχειρήσεις που συμμετέχουν σε συγχώνευση ή σε απόκτηση ελέγχου σύμφωνα με τις περιπτώσεις α' και β' της παραγράφου 2 του άρθρου 5 του νόμου 3959/2011.

β. το πρόσωπο ή η επιχείρηση που αποκτά έλεγχο στο σύνολο ή σε τμήματα μιας ή περισσότερων επιχειρήσεων⁵.

Στον πίνακα που ακολουθεί διαγράφεται επιγραμματικά η διαδικασία που ακολουθείται για την προηγούμενη γνωστοποίηση συγκέντρωσης επιχειρήσεων σύμφωνα με τα άρθρα 5-10 του νόμου 3959/2011.

α/α	Ενέργειες	Προθεσμίες
1.	Υπογραφή συμφωνίας ή δημοσίευση προσφοράς ή ανταλλαγής ή ανάληψη υποχρέωσης για την απόκτηση συμμετοχής που εξασφαλίζει τον έλεγχο επιχείρησης (παράγραφος 1 του άρθρου 6).	<i>Έναρξη της διαδικασίας</i>
2.	Υποβολή ⁶ από το(α) γνωστοποιούν(τα) μέρος/μέρη ⁷ στην Επιτροπή Ανταγωνισμού του Εντύπου Γνωστοποίησης Συγκέντρωσης Επιχειρήσεων ⁸ . Επί ποινή απαραδέκτου η γνωστοποίηση συνοδεύεται από παράβολο δημόσιου ταμείου € 1.100 ⁹ (παράγραφος 2 του άρθρου 6)	<i>Εντός τριάντα (30) ημερών από την ως άνω έναρξη της διαδικασίας¹⁰</i>
3.	Δημοσίευση της γνωστοποιούμενης συγκέντρωσης σε μια ημερήσια οικονομική εφημερίδα πανελλαδικής κυκλοφορίας με έξοδα του(ων) γνωστοποιούντος(των) μέρους(ών) (παράγραφος 6 του άρθρου 6).	<i>Αμέσως μετά την υποβολή της γνωστοποίησης.</i>
4.	Το(α) γνωστοποιούν(τα) μέρος(ρη) προσκομίζει(ουν) στην Επιτροπή Ανταγωνισμού το φύλλο της ημερήσιας οικονομικής εφημερίδας πανελλαδικής κυκλοφορίας στο οποίο δημοσιεύθηκε η συγκέντρωση. Το κείμενο της δημοσίευσης αναρτάται στο διαδικτυακό τόπο της Επιτροπής Ανταγωνισμού (παράγραφος 6 του άρθρου 6).	<i>Εντός πέντε (5) εργασίμων ημερών από την υποβολή της γνωστοποίησης¹¹</i>
5.	<u>Έναρξη α' φάσης προληπτικού ελέγχου.</u> Η εν λόγω φάση περατώνεται ως κατωτέρω, είτε:	<i>Εντός μηνός¹³ από την υποβολή της γνωστοποίησης στην Επιτροπή.</i>

	<p>α. ο Πρόεδρος της Επιτροπής Ανταγωνισμού με πράξη του, η οποία κοινοποιείται στο(α) γνωστοποιούν(τα) μέρος(η), αποφαινεται ότι η γνωστοποιηθείσα συγκέντρωση δεν εμπίπτει στο πεδίο ελέγχου του άρθρου 6 (παράγραφος 2 του άρθρου 8),</p> <p>είτε:</p> <p>β. η Επιτροπή Ανταγωνισμού εγκρίνει με απόφαση της τη γνωστοποιηθείσα συγκέντρωση, επειδή δεν προκαλεί σοβαρές αμφιβολίες ως προς το συμβατό αυτής με τις απαιτήσεις λειτουργίας του ανταγωνισμού στις αγορές στις οποίες αφορά (παράγραφος 3 του άρθρου 8),</p> <p>είτε:</p> <p>γ. ο Πρόεδρος της Επιτροπής Ανταγωνισμού διατάσσει πλήρη διερεύνηση της γνωστοποιηθείσας συγκέντρωσης λόγω σοβαρών αμφιβολιών για το συμβατό αυτής με τις απαιτήσεις λειτουργίας του ανταγωνισμού στις αγορές στις οποίες αφορά¹² (παράγραφος 4 του άρθρου 8).</p> <p><u>Λήξη της α' φάσης του προληπτικού ελέγχου</u></p>	
6.	<p><u>Έναρξη β' φάσης του προληπτικού ελέγχου¹⁴</u></p> <p>Ο Πρόεδρος της Επιτροπής Ανταγωνισμού κινεί με απόφαση του τη διαδικασία πλήρους διερεύνησης της γνωστοποιηθείσας συγκέντρωσης και ενημερώνει σχετικά το(α) γνωστοποιούν(τα) μέρος(η).</p>	<p><i>Εντός μηνός από την υποβολή της γνωστοποίησης</i></p>
7.	<p>Το(α) γνωστοποιούν(τα) μέρος(η) δύναται(νται) να υποβάλλει(ουν) προτάσεις τροποποιήσεων της γνωστοποίησης ή προτάσεις δεσμεύσεων, ώστε η γνωστοποιηθείσα συγκέντρωση να μην προκαλεί σοβαρές αμφιβολίες ως προς το συμβατό αυτής με τις απαιτήσεις</p>	<p><i>Εντός δεκαπέντε (15) ημερών από την έναρξη της β' φάσης ελέγχου</i></p>

	<p>λειτουργίας του ανταγωνισμού στις αγορές στις οποίες αφορά (παράγραφος 4 του άρθρου 8).</p>	
8.	<p>Η γνωστοποιηθείσα συγκέντρωση εισάγεται από τον Πρόεδρο της Επιτροπής προς συζήτηση στην Ολομέλεια (παράγραφος 5 του άρθρου 8).</p>	<p><i>Εντός σαράντα πέντε (45) ημερών από την έναρξη της β' φάσης ελέγχου.</i></p>
9.	<p>Η β' φάση του προληπτικού ελέγχου περατώνεται με απόφαση της Ολομέλειας της Επιτροπής Ανταγωνισμού, η οποία,</p> <p>είτε:</p> <p>α. απαγορεύει τη συγκέντρωση, διότι κρίνει ότι μπορεί να περιορίσει σημαντικά τον ανταγωνισμό στην εθνική αγορά ή σε ένα σημαντικό τμήμα αυτής με τη δημιουργία ή ενίσχυση δεσπόζουσας θέσης (παράγραφος 6 του άρθρου 8),</p> <p>είτε:</p> <p>β. απαγορεύει τη συγκέντρωση, διότι αποφαινεται ότι τα γνωστοποιούντα μέρη αποβλέπουν στη δημιουργία κοινής επιχείρησης της παραγράφου 5 του άρθρου 5 που δεν πληροί, όμως, τις προϋποθέσεις της παραγράφου 3 του άρθρου 1 (παράγραφος 6 του άρθρου 8),</p> <p>είτε:</p> <p>γ. επιτρέπει τη συγκέντρωση (παράγραφος 6 του άρθρου 8).</p> <p>Στην περίπτωση αυτή η Επιτροπή Ανταγωνισμού μπορεί να εγκρίνει τη συγκέντρωση υπό όρους και προϋποθέσεις που θέτει η ίδια προκειμένου να εξασφαλίζεται η συμμόρφωση των συμμετεχουσών επιχειρήσεων με τις δεσμεύσεις που αυτές ανέλαβαν ενώπιον της Επιτροπής, έτσι ώστε η συγκέντρωση να είναι συμβατή με την παράγραφο 1 του άρθρου 7 και στην</p>	<p><i>Εντός ενενήντα (90)¹⁶ ή εκατόν πέντε (105) ημερών από την έναρξη της β' φάσης ελέγχου¹⁷.</i></p>

	περίπτωση της παραγράφου 5 του άρθρου 5 συμβατή με την παράγραφο 3 του άρθρου 1 (παράγραφος 8 του άρθρου 8) ¹⁵ . <u>Λήξη β' φάσης του προληπτικού ελέγχου.</u>	
8.	Άσκηση προσφυγής κατά της απόφασης της Επιτροπής Ανταγωνισμού ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών	<i>Εντός εξήντα (60) ημερών από την κοινοποίηση της απόφασης της Επιτροπής.</i>

¹ Στο παρόν δεν εξετάζεται η περίπτωση συγκεντρώσεων με κοινοτική διάσταση όπου εφαρμόζεται αποκλειστικά ο Κανονισμός 139/2004.

² Σε περίπτωση υπαίτιας παράβασης της απαγόρευσης επιβάλλεται από την Επιτροπή Ανταγωνισμού, σε όσους υπέχουν υποχρέωση γνωστοποίησης κατά την παράγραφο 3 του άρθρου 6, πρόστιμο τουλάχιστον τριάντα χιλιάδων (30.000) Ευρώ, το οποίο σε κάθε περίπτωση δεν μπορεί να υπερβαίνει το δέκα τοις εκατό (10%) του συνολικού κύκλου εργασιών, όπως αυτός ορίζεται στο άρθρο 10 του νόμου 3959/2011.

³ Βλ. και παράγραφο 3 άρθρο 1 του Κανονισμού 139/2004.

⁴ Σε περίπτωση υπαίτιας παράβασης της υποχρέωσης προς γνωστοποίηση η Επιτροπή Ανταγωνισμού η Επιτροπή Ανταγωνισμού επιβάλλει στον καθένα από τους υπόχρεους κατά την παράγραφο 3 του άρθρου 6 πρόστιμο ύψους τουλάχιστον τριάντα χιλιάδων (30.000) Ευρώ, το οποίο δεν υπερβαίνει το δέκα τοις εκατό (10%) του συνολικού κύκλου εργασιών, όπως αυτό ορίζεται στο άρθρο 10 του ν. 3959/2011.

⁵ Στην περίπτωση δημόσιας προσφοράς για την εξαγορά επιχείρησης η γνωστοποίηση υποβάλλεται από τον προσφέροντα.

⁶ Το πρωτότυπο του Έντυπου, το οποίο είναι διαθέσιμο ηλεκτρονικά στην ιστοσελίδα της Επιτροπής Ανταγωνισμού www.epant.gr, με τα συνοδευτικά έγγραφα (πρωτότυπα ή σε ακριβή αντίγραφα) καθώς και τέσσερα (4) ακριβή αντίγραφα όλων αυτών, είτε παραδίδονται ιδιοχείρως έναντι απόδειξης στην Επιτροπή Ανταγωνισμού, είτε αποστέλλονται με ταχυμεταφορά ή ως συστημένη επιστολή. Σημειωτέον ότι το Έντυπο αποστέλλεται και ηλεκτρονικά στην ηλεκτρονική διεύθυνση που μπορείτε να βρείτε στον διαδικτυακό τόπο της Επιτροπής Ανταγωνισμού.

⁷ Τα πρόσωπα της παραγράφου 3 του άρθρου 6 υπογράφουν το έντυπο της γνωστοποίησης ή οι νόμιμοι εκπρόσωποι τους ή οι πληρεξούσιοι δικηγόροι αυτών.

⁸ Το περιεχόμενο του οποίου καθορίστηκε σύμφωνα με την παράγραφο 5 και 6 του άρθρου 6 του νόμου 3959/2011 από την Ολομέλεια της Επιτροπής Ανταγωνισμού με την υπ' αριθμόν 523/VI/2011 απόφαση της. Το εν λόγω Έντυπο περιλαμβάνει δύο Παραρτήματα. Το Παράρτημα Ι «Έντυπο Συνοπτικής Γνωστοποίησης» υποβάλλεται από τους υπόχρεους σε γνωστοποίηση, εφόσον είναι πεπεισμένοι ότι η γνωστοποιούμενη συγκέντρωση δεν μπορεί να προκαλέσει σοβαρές αμφιβολίες ως προς τη δυνατότητα να περιορίσει σημαντικά τον ανταγωνισμό στις επιμέρους αγορές. Στην περίπτωση αυτή και εφόσον η Επιτροπή Ανταγωνισμού αποφασίσει να κινηθεί διαδικασία πλήρους διερεύνησης της υπόθεσης τα γνωστοποιούμενα μέρη υποχρεούνται να συμπληρώσουν τα επιπλέον τμήματα που εμπεριέχονται στο Παράρτημα ΙΙ «Έντυπο Πλήρους Γνωστοποίησης» και να το καταθέσουν στην Επιτροπή ως συμπληρωματική γνωστοποίηση.

⁹ Κατά το άρθρο 45 του Νόμου 3959/2011.

¹⁰ Η προθεσμία αρχίζει από την επόμενη εργάσιμη μέρα από την τέλεση της πράξης.

¹¹ Σε περίπτωση καθυστέρησης ή παράλειψης η γνωστοποίηση θεωρείται ελλιπής και δεν παράγει αποτελέσματα.

¹² Μέχρι την έκδοση μιας από τις αποφάσεις που προβλέπονται στις παραγράφους 2,3 και 6 του άρθρου 8 απαγορεύεται η πραγματοποίηση της συγκέντρωσης. Στην περίπτωση αυτή δεν αποκλείονται η πραγματοποίηση δημόσιας προσφοράς, αγοράς ή ανταλλαγής ή η απόκτηση στο πλαίσιο χρηματοπιστωτικών συναλλαγών συμμετοχής που εξασφαλίζει τον έλεγχο μιας επιχείρησης, υπό τις προϋποθέσεις της παραγράφου 2 του άρθρου 9 του νόμου 3959/2011.

¹³ Οι σχετικές με τη γνωστοποίηση προθεσμίες δεν ξεκινούν μέχρι να λάβει η Επιτροπή Ανταγωνισμού όλες τις απαιτούμενες πληροφορίες ώστε να είναι σε θέση να εκτιμήσει τη γνωστοποιούμενη συγκέντρωση εντός των νομίμων προθεσμιών. Η Επιτροπή υποχρεούται να ζητήσει από τα γνωστοποιούντα μέρη εντός επτά (7) εργάσιμων ημερών από την ημερομηνία της γνωστοποίησης τη διόρθωση της αρχικής γνωστοποίησης.

¹⁴ Η φάση αυτή ταυτίζεται με την τελευταία πράξη της α' φάσης ελέγχου.

¹⁵ Με την ίδια απόφαση η Επιτροπή μπορεί να απειλήσει τις συμμετέχουσες επιχειρήσεις με πρόστιμο σε περίπτωση μη συμμόρφωσης. Το πρόστιμο αυτό μπορεί να ανέρχεται μέχρι ποσοστού δέκα τοις εκατό (10%) του συνολικού κύκλου εργασιών των συμμετεχουσών επιχειρήσεων, όπως αυτός ορίζεται στο άρθρο 10 του ν. 3959/2011.

¹⁶ Η πάροδος της προθεσμίας των ενενήντα (90) ημερών χωρίς την έκδοση απορριπτικής θεωρείται ως έγκριση της συγκέντρωσης από την Επιτροπή Ανταγωνισμού, η οποία εκδίδει υποχρεωτικά σχετική διαπιστωτική πράξη.

¹⁷ Εφόσον τα γνωστοποιούντα μέρη προτείνουν δεσμεύσεις, η προθεσμία των ενενήντα (90) ημερών μπορεί, με απόφαση της Επιτροπής που κοινοποιείται σε αυτά, να αυξηθεί σε εκατόν πέντε (105) μέρες.